

Vedlegg 2 – Intervju

Innholdsliste

1	Ansatt ved Slettebakken skole.....	2
1.1	Intervjuguide for vedlikeholdstekniker	2
1.2	Referat fra intervju 1: Vedlikeholdstekniker Slettebakken skole	3
2	Intervju ansatt i Bergen kommune	8
2.1	Intervjuguide for ansatt i Bergen kommune	8
2.2	Intervju 2: Byggforvalter	10

1 Ansatt ved Slettebakken skole

1.1 Intervjuguide for vedlikeholdstekniker

Oppfølgingsspørsmål vil være aktuelt.

1. Hva er din bakgrunn og hva innebærer stillingen din?
2. Hvor lenge har du hatt denne stillingen?
3. Oppstår det mange/daglige situasjoner mtp. bygget og dens tilstand?
 - a. Hvis ja: Hvordan håndteres dette?
 - b. Hvis nei: Hvor ofte oppstår det og i hvilken alvorlighetsgrad er det?
4. Hva er den største utfordringen som driftsleder over Slettebakken Skole?
5. Har du som driftsleder erfart klager fra brukere og besøkende av bygget? Hvordan håndteres dette?
6. Hvilke tiltak har kommunen gjort for å bidra til et godt inneklima og bedre energieffektiviteten siden tilstandsrapporten kom i 2014?
7. Hvordan fungerer dagens energiløsninger?
8. Oppstår det problemer som er vanskelig å fikse alene? Hvordan løses ev. dette?

1.2 Referat fra intervju 1: Vedlikeholdstekniker Slettebakken skole

1. Hva er din bakgrunn og hva innebærer stillingen din?

Jeg er utdannet byggdrifter, som ble godkjent av kirke og utdanningsdepartementet i 2014 (går ut på å kunne litt om alle handverksfag). Veldig fokus på ventilasjon. SD-anlegg (sentralt datasystem), det å kunne styre byggene ift. ENØK og andre energiltak, med tanke på tilstand på bygget.

Har tittel som vedlikeholdstekniker, og skal vedlikeholde byggene. Det innebærer alt fra

- Fjernvarme: overvåke den og holde kontroll, forbruk av energi.
- Vanlig vedlikehold som på: dører, vindu, kontakter, elektrisk utstyr (veldig opp og ned), lås etc. Vi er borti alt. En slags potet som kan brukes til alt.

2. Hvor lenge har du hatt denne stillingen?

Siden 2014 her. Før det var jeg i Åsane, på en ungdomsskule og barneskole der. Har drevet med dette her i, ja det begynner å bli en god del år nå.

3. Oppstår det mange/daglige situasjoner mtp. bygget og dens tilstand?

Slik som nå, skjedde forrige uke - SD-anlegget røk forrige veke. Har ikke mulighet til å styre noe som helst. Nå går det på den siste fastsatte delen som vi har gjort. Kan ikke stenge ned og gjøre noe som helst. Ulempe, det skjer hver tredje måned. Kommunikasjon mellom EM og skolen, denne gangen mener de det ligger i systemet her. Gammelt system som man da igjen prøver å få opp til dagens nivå. Ikke så enkelt. Når SD anlegget ryker går det utover hele driften, kan ikke gå inn å justere nå. Optimalt å gå inn og sette på stenging, men det går ikke. Nå skal det gå normal drift hele året gjennom. Det tar for lang tid å starte opp. Minst 20 år gammelt, sikkert eldre enn det også.

Byggets tilstand: Saltutslag, mye fukt, dårlig ventilasjon.

Bygg 1 – Denne delen er det bare avtrekk. Andre delen der det fungerte mot øst, men mot vest var det dødt. Det er en daglig utfordring dersom anlegget stopper, så får vi ikke inn det vi har behov for.

Dører teak – skal ikke bevege seg for mye, men de gjør det. I tillegg er det glipe under dørene.

Hull bak radiatorer – får ikke justert ift til utetemperaturen, da kjøles det fort ned innenfra.

a. Hvis ja: Hvordan håndteres dette?

Dersom det er reimer som ryker (det er forskjell på de ulike reimene):

Sveisereimene: Mer på morderne anlegg

Her har vi de vanlige reimene, som fungerer slik at man løser hjulene og setter på nye reimer. Dette kontrolleres stort sett 1 gang i året i forbindelse med filterskift og div. Hører og merker om reimen er røket. Får ikke skiftet ut luft da. Det er en del av den daglige rutinen, men det er vanskelige tilkommeligheter, slik at man må sperre av for å komme seg opp. Problematisk å ta på daglig kontroll. På østbygget er det lettere da man bare kan gå inn dørene og sjekker. I bygg 1 må man ned med takluker og klatre opp. Må være 2 for å sikre nede at det ikke kommer barn.

b. Hvis nei: Hvor ofte oppstår det og i hvilken alvorlighetsgrad er det?

4. Hva er den største utfordringen som driftsleder over Slettebakken Skole?

Det er den daglige driften på dette gamle anlegget. Dersom man må inn på tavlerommet.

Har fått skiftet noen kabler rundt omkring, men dersom man får problem er det fortsatt gjerne tidkrevende søking. Slik som disse kanalene/hullene i vegger osv. i korridorene er gjerne stappet med ledninger. Får man først problem må man gjerne inn med elektriker.

5. Har du som driftsleder erfart klager fra brukere og besøkende av bygget? Hvordan håndteres dette?

Får ofte tilbakemelding på temp – enten for varmt eller for kaldt. Veldig væravhengig. Då er det disse akturatorene som skal styre – de er hvite og står rundt om. Så står det også slike

uniter rundt omkring - grå bokser som kan vise selv. Det er ikke alltid så lett når de står inne i klasserom. Vinterferier og høstferier når de er mindre barn på skolen er perfekt for sånt arbeid. Typisk å få inn mye arbeid.

Denne vinterferien (27.02.23) – skifte skrusikringer på skolekjøkkenet.

Lyskastere skal opp onsdag 01.03.23

Bytte ut ventilasjonsanlegg på nordbygget. Tidligere helsebygget. Mest sannsynlig avtrekk på. Uheldig å begynne å åpne vinduer i møte med f.eks. barnevernet også går man utenfor og hører. Brukes av ganske mange – bredt.

Fukt i helsebygget. Veldig plaget. Kommer fra kjelleren.

6. Hvilke tiltak har kommunen gjort for å bidra til et godt inneklima og bedre energieffektiviteten siden tilstandsrapporten kom i 2014?

TTT: ting tar tid

Ny utredning nå.

Vet ikke tilstand på armering i veggene, bør vites/måles før man skal ev bygge/rive/gjøre noe mer.

Vi sliter med fukt, det har også helsemyndigheter påpekt.

Har ikke balansert ventilasjon, har antydning der borte nå (mener han bygg 2?). Så her går det tilluft fra hullene bak radiatorene, også skal det *liksom* suges ut, men det fungerer ikke optimalt. Da blir det på sommeren at dører og vinduer står åpent for å lufte.

Har sagt de har vurdert de skal sette inn tak-ventilasjonsanlegg i alle klasserom – Vi får se når den tid kommer. snakk om for to år siden, enda ikke sett de. Per dags dato ikke godkjent av helsemyndighetene. Gjennomgang ca to år siden (skal gjennomgås kvart 4-5 år? Sjekk opp i). For dårlig luft i klasserommene og for høy ppm. Da ville de eventuelt bruke disse tak-ventilasjons anleggene. Ble en del påpakninger der som de då har fått utsettelse på da, hvordan de ligger med tanke på må man opp til byggforvalter.

Radon – Der har vi vifter. Plutselig røk av en eller annen grunn. Ligger under administrasjonsbygget. Har gjort målinger, men de holder det i sjakk, og det er så pass lavt at det ikke er skadelig.

7. Hvordan fungerer dagens energiløsninger?

Kan ikke følge standarden på 20 grader. Helt avhengig av hvor mye som trekker gjennom ventilene. Mye vind som trekke gjennom ventilene. Avhenger av temp ute. Trekk godt i hoveddørene. Ikke så mye energisparende.

Fremdeles en god blanding av T8 lysrør (3 ganger så mye for opptenning) og T5, men begynt å få inn en god del LED-lys. T8 når de står over tid og ungene står og trykker av/på (kjempegøy), T8-opptenning bruker 3 ganger så mye strøm. Så når en unge står og leker med dette er det en god del kilowatt som forsvinner rett ut. Spurte for noen år siden for å få sensorer for å fjerne lysbryterne + en enkel som man kan slå av med om man trenger mørkt rom. Så pass høyt at ungene ikke får tak i. Står på økonomien.

Mye varme som forsvinner ut, for eksempel oppe på loftet går det rett ut (dårlig tak, ingen isolasjon). Åpner man dørene i klasserom er det full gjennomtrekk. Langt ifra den situasjonen man ønsker å ha.

8. Oppstår det problemer som er vanskelig å fikse alene? Hvordan løses ev. dette?

Vi har et system som heter BK-bygg. Her kan vi sende inn meldinger. Dette blir flittig brukt. Det er av flere grunner mye vi ikke kan fikse selv. Da går det på alt fra elektrikere, til ventilasjon. Vi har også fått inn faggrupper som kommer med anbefalinger – men igjen, det koster jo penger. Så det blir jo litt av det her hvortid har de tenkt å rehabilitere, og hvor mye skal vi gjøre før den tid? Det er ikke kommet noen tid på rehabilitering. Så det går på å holde dette ved likeså godt som mulig.

Snakk om å bygge med fysak, men det er de godt helt vekk fra. Skolen er bygget i seksjoner, siste i 1967. På den tiden bygget de med lite tanke for fremtidig drift. De bygget ut ifra datidens nivå. Man må gjennom luker, ned med stiger og alt mulig for å komme til. Bruker mye tid med vanskelig tilkomst, rare løsninger med stiger og div for å komme seg steder. Det er gammelt, og det må man ha i bakhodet hele tiden. Vil aldri få det optimalt ut ifra byggstandarden i dag – slukke ild hele tiden.

Det er et samfunnsproblem, ikke noe spesielt for bare Bergen kommune – generelt dårlige tilstand på skolebygg. Vedlikeholde på skolebygg og en del kommunale bygg har de siste 30-40 årene vært ikke eksisterende. Her tror jeg de må se på og ta målinger av tilstand på betongen og armeringsjernet. Det er tross alt armeringsjernet man ser det har gjort utslag på vegger, da med saltutslag. Nå er det i en periode der det er en del temperaturforskjeller og mye nedbør, da sliter vi med drenering m.m.

Standard i Norge er ulik fra andre land, noe forskjell fra oppfatning av skolen.

Sluttkommentar: Vi holder skolen i drift.

2 Intervju ansatt i Bergen kommune

2.1 Intervjuguide for ansatt i Bergen kommune

Ved å delta i dette intervjuet godtar du all bruk av informasjon uthentet fra intervjuet, se informasjon om samtykke for med detaljer. Oppfølgingsspørsmål vil være aktuelt.

1. Hvilken stilling har du?
 - a. Hvilke typer oppgaver innebærer din stilling?
2. Hvilken kjennskap/relasjon har du til casen; Slettebakken skole?
3. Hvilke typer utfordringer har Bergen kommune ved skoler i Bergen? Er det noe som gjentar seg med tanke på utfordringer med bygningsmasser?
 - a. Hvilke utfordringer/hindringer er det ved håndtering av disse problemene?
4. Får dere mye oppdrag/henvendelser for ønske om bedring av skolebygg, da spesielt hos Slettebakken skole, men også andre bygg?
 - a. Hvordan håndteres dette?
5. Det skal nå settes i gang en større kartlegging av problem og behov ved denne skolen (også andre skoler), men fra tidligere ser man at det har vært mye å ombygge og fikse opp i. Hvordan ser bildet ut for skolen nå, ønsker man at man skal bygge om og utbedre til at det skal vare i 20-30 år, eller er det ønskelig med en ombygging som gir lenger levetid?
6. Det var også i 2014 gjennomført en kartlegging av skolen. Hvordan er de politiske og økonomiske utfordringene i dag ift. da? Det kommer jo stadig nye føringer (TEK17 m.m.), som gjør at det blir strengere krav å følge, nyere teknologi etc. Hvordan jobbes det for å holde etterfølge dette?
7. I Skolebruksplanen 2021-2030 står det at Slettebakken skole og dens plassering er nødvendig at blir værende og viktig for nærmiljøet. Som nevnt skal det gjennomføres en problem- og behovs-analyse av Slettebakken skole m.fl., og bygget/byggene kan da potensielt måtte rives, ombygges eller kreve andre tiltak. Med tanke på vurderingsgrunnlaget, hvordan påvirker energieffektivisering og inneklima det?
8. Hva er rutinen for målinger og undersøkelser gjort i henhold til luftkvalitet og forurensing i diverse rom på skoler? Tar dere del i dette ansvaret?
 - a. Hvor ofte blir dette gjort?
 - b. Hva sjekkes?

c. Er det mulighet for/ skjer det umiddelbare tiltak?

2.2 Intervju 2: Byggforvalter

1. Hvilken stilling har du?

Jobber som byggforvalter ved EBE, med ansvarsområde Årstad bydel det er da for skoler og barnehager, og sitter på skolegruppen. Også har jeg skoler uti vest, sone vest da.

a. Hvilke typer oppgaver innebærer din stilling?

Omorganisering av stillingen – vi som byggforvaltere vi tar vedlikeholdsplanlegging for fire år av gangen og lager vedlikeholdsbudsjett og investeringsbudsjett hvor vi da søker om midler og spiller inn behov. Også har vi ideelt sett så er det tilstandskartlegging også som vi skal benytte da også jobbe ut ifra men også i henhold til leietakermøte med styrere og rektor og drift hvor vi da har et møte med rektor og avdelingsleder, styrer og vi kommer da innspill om deres behov og sammen med drift også, vi er delt opp sånn att i sone nord, sone vest, sone syd, der har vi driftssoner, der er soneleder med vedlikeholdsteknikere, vedlikeholdsteknikere er de som har driftsansvaret ute på bygget, så tidligere så tok byggforvalter alt som hadde både med drift og vedlikehold, kostnadene på dette, så tidligere satt jo jeg å bestilte alt av arbeid som skulle utføres på et bygg, nå er det delt opp i drift og vedlikehold så atte sonene tar alt som er driftsrelatert og akutt vedlikehold mens vi som byggforvaltere vi tar det vanlig vedlikeholdet og planlegger da vedlikeholdet for fire år av gangen. Nå skal vi gjøre en ny runde hvor vi skal tilstandskartlegge alle byggene våre på nytt og da kommer vi til å jobbe mer aktivt ut ifra en tilstandskartlegging. Også har vi også byrådet for skole og barnehage som kommer da, melder fra til oss da at skoleåret 2024 for eksempel, der får vi elever med behov og da må vi tilpasse skolen, at skolen er universalt utformet for nå står det jo foreldre, elever fritt til å velge hvilken skole de skal gå på, så de kan jo velge skoler i sitt nærmiljøområde, om det er et barn som sitter i rullestol eller, og da må vi tilpasse skolen for den eleven og da får vi jo bestilling fra BBS utfra det da, investering midler til å utføre det, også kan det være ønske fra FAU og sånt som kan være litt akutt med ventilasjon og dårlig inneklima og sånt som vi også må ta å utfylle strakstiltak da men det er veldig sjeldent vi får overraskelser da, overraskelsene kan jo være elev tilpasninger eller lærertilpasninger, at vi må få flere arbeidere, lærere da på grunn av økt kapasitet eller da økt bemanning da. Også har vi miljøretta helsevern som har ti årlig

kontroll, og da kommer de på skoler og barnehager også er det avvik så får vi da en frist til å komme med en plan og vise hvordan vi har tenkt å utføre dette i henhold til et bevisst gitt tidsperspektiv, kommer an på hvor alvorlig, alvorlighetsgraden da. Så det er vel egentlig litt sånn kort om hva en byggforvalter er.

2. Hvilken kjennskap/relasjon har du til casen; Slettebakken skole?

Årstad overtok jeg i fjor, så jeg har ikke fått vært der, det er flere bygg jeg ikke har fort vært på til og med, altså Slettebakken har jeg vært innom et par ganger men jeg kjenner jo ikke til bygget så veldig godt sånn sett, jeg har ikke fått vært der så mye på grunn av, jeg har vel 110 000 kvadratmeter som jeg forvalter, så vi holder på med større prosjekter rundt om på flere bygg sånn som Haukeland og Fridalen skole også, så det tar jo litt av ressursene mine, så jeg kjenner ikke så veldig mye annet enn at vi er i et sånn mulighetsstudie. Så jeg har bare vært lissom litt innom der og skal hjelpe de med å finne ut hva som er utført og gir en tilstand på bygget, så det jobber jeg litt med den uken her, finne ut hva som er utført og ikke i henhold til tilstandskartlegging. Også skal vi få utført en tilstandskartlegging nå den måneden her som jeg håper er i gang neste uke da, hvor vi bruker de på rammeavtale til å utføre det.

3. Hvilke typer utfordringer har Bergen kommune ved skoler i Bergen? Er det noe som gjentar seg med tanke på utfordringer med bygningsmasser?

a. Hvilke utfordringer/hindringer er det ved håndtering av disse problemene?

Det er jo veldig stort etterslep, vi har jo veldig mange gamle bygg, så ventilasjon er jo en gjenganger, att det blir økt elevkapasitet også er det ofte ventilasjon fra byggets byggeår sånn at det har jo ikke, får ikke den luftkapasiteten som vi skal ha da, og det er ofte der vi ikke klarer å henge med elevøkningen da, også har vi jo en viss, vi har jo begrenset med erstatningsbygg også tar det jo litt tid før en skole kommer opp og skal rehabiliteres også, for det skal gjennom høringer og litt sånn diverse, på politisk nivå og så skal det innpasses litt, så må løse den kabalen, inntil at det er et erstatningslokale tilgjengelig, også er du jo da

selvfølgelig hele den prosessen da når det skal over til bfu. Men det som er det hele er vell stort sett ventilasjon og så er det kanskje støy, uteområde og at vi må kanskje sette opp støygjerdar og ja. Så det er litt sånn, det som jeg på en måte hatt mest problemer med er kanskje ventilasjon. Så det er inn klima lissom, «Ja», sånn som Olsvik skole for eksempel nå, det er det jo øke elevkapasiteten, ventilasjonen er fra byggets byggeår holdt jeg på å si, vet vi at det er underdimensjonert akkurat nå, i forhold til antall elever, så nå har vi Nord Consult som går oppe for å finne hvilke strakstiltak kan vi gjøre så nå ser vi på aggregatet, hvor mange klasserom kan den forsyne så vi er innafor det anbefalte også må vi mest sannsynlig inn med rom aggregater for å kompensere for resten også får vi da, pluss at de da skal prosjektere ny ventilasjon for hele skolen da alt det innebærer da, med utskift av himling og det som har med himling for tilpasning og større gjennomføringer, men da må vi sikkert inn med erstatningsskole også, så da jobber vi hvert fall nå med kompenserende tiltak da, så da er type strøm aggregat som ikke er ideell løsning for oss men det er det vi må gjøre for å ha drift på skolen.

4. Får dere mye oppdrag/henvendelser for ønske om bedring av skolebygg, da spesielt hos Slettebakken skole, men også andre bygg?
 - a. Hvordan håndteres dette?

Vi har jo miljøretta helsevern som kommer nå årlig, de tar jo alt som har med alle elevrommene, der elevene oppholder seg. De går på alt, alt ifra overflater til ventilasjon og ja, belysning, slitte overflater og sånn, hele pakken også har vi jo det tilstandskartlegging fra tidligere sagt, også har vi åssen lærerne føler, hvordan de føler att bygget er også har vi jo driften, så andre gjengangere er kanskje bunnledninger som er for dårlig som bør skiftes ut, som ikke klarer å ta imot den mengden og ja så enten må vi strømpe om, eller så må vi legge nye eller overvann er jo et problem for det er jo veldig mye gammelt i Årstad, også er det jo ofte støy kanskje, at vi må skifte dører, komme med lydtette dører og vi må opp med akustikk plater for at det er etterklang og kanskje vi må opp med dobbel gips for at vi må dempe litt på støy. Så ja, støy og ventilasjon og overvann det er vel det som har vært gjengangeren på Årstad i hvert fall. Ja så blir det et akutt vedlikehold der og det er innenfor budsjettet til driften så tar driften det og hvis det blir for kostbart for dem så lager jeg da et prosjekt, hvor jeg da får en prosjektleder til å ta hånd om det og få utbedret. Da sitter jeg

som prosjekt eier. Rollen for oss som byggforvalter er å sitte med budsjettansvar og sitte som prosjekteier.

5. Det skal nå settes i gang en større kartlegging av problem og behov ved denne skolen (også andre skoler), men fra tidligere ser man at det har vært mye å ombygge og fikse opp i. Hvordan ser bildet ut for skolen nå, ønsker man at man skal bygge om og utbedre til at det skal vare i 20-30 år, eller er det ønskelig med en ombygging som gir lenger levetid?

Vi ønsker jo at det, at det skal ta totalrehabilitering, men vi skjønner jo det at den nye tiden vi er i, at vi må tenke på miljøet og sånn, men som byggforvalter så foretrekker jeg at vi får overlevert det til bfu, at de får ta avgjørelsen, skal det rehabiliteres, skal det rives, sant, også kan jeg få det tilbake etterpå og da har jeg komplett historie, og nye tegninger og det er mye lettere å følge opp et nytt bygg enn ett gammelt. For det har også vært en del, det er jo fremdeles sånn i kommunen at vi har mangelfull fdv på veldig masse bygg fordi det er så gammelt og ja det har ikke blitt fanget opp tidligere, det kunne vært et prosjekt tidligere, ett firma som har lagt ned, at det ikke har blitt utført fdv'en, fått for dårlig oppfølging, også sitter vi der å mangler tegninger og ja da mangelfull fdv. Og da må vi ta den kostnaden ved kanskje at vi må scanne bygget for nye tegninger og vi må få andre til å gå over der og få laget til en ny fdv, så ja jeg er veldig glad når jeg får et nytt bygg. For gamle bygg er et lappeteppe som ja, som tar veldig mye av ressursene våre. Men vi skifter jo tak da når taket er gått og kledning der det trengs og bytte vinduer og dører og etterisolerer, nytt ventilasjon og, så vi gjør jo det der vi må. Det er en del av hverdagen. Men vi jobber vel kanskje, i EBE jobber vel kanskje opp mot en 30 millioners grense, alt over der går bfu, for det blir lissom for stort for oss for jobben vår er primært at vi skal drifte og vedlikeholde et bygg. Vi skal ikke egentlig drive med totalrehabilitering og sånn, men noen ganger så blir prosjektene at de vokser så mye at det plutselig har blitt tatt nesten en full rehabilitering.

6. Det var også i 2014 gjennomført en kartlegging av skolen. Hvordan er de politiske og økonomiske utfordringene i dag ift. da? Det kommer jo stadig nye føringer (TEK17 m.m.), som gjør at det blir strengere krav å følge, nyere teknologi etc. Hvordan jobbes det for å holde etterfølge dette?

Vi har en teknisk faggruppe da, både på ventilasjon, elektro og på brann og ja, CO2 målinger, SD, energioppfølging, låsesystem, hele pakken da og de er jo veldig inni der da, at de gir oss, plutselig kan det var sånn her da, nå er dette anlegget for eksempel på Slettebakken utgått, her må vi ha nytt, låsesystemet er utgått også får jeg da henvendelse, så da lager jeg da en sak, en investerings sak, eller at da bruker vedlikeholdsbudsjettet, kommer litt an på, størrelse og sånt, men så der har vi faggruppen som hele tiden er oppdaterte, har full oversikt over byggene og det som er deres ansvarsområdet. Sånn som de på brann, der har vi jo egne brannkoordinatorer og folk ute, egne folk med ledelys, så der ja, så vi har jo folk på alle fagområder da som har god oversikt over byggene. Så spiller de behov inn for oss som er byggforvaltere. «Marie: Er alltid greit å ha folk som er oppdatert på bygga» Eller så leier vi inn rådgivere da. Sånn som vi har jo på heis, der har vi jo rådgiver som kommer og oppdateres, sånn som på for eksempel på den heisen på Haukeland, der må jeg nå lage investerings sak om ny heis for den har gått ut på levetid. Sånn at det gjør jeg nå så kan det være klart til neste år, ja så vi har folk ute som hjelper oss. «Marie: Viktig med godt samarbeid» Ja det er umulig å holde oversikt selv.

7. I Skolebruksplanen 2021-2030 står det at Slettebakken skole og dens plassering er nødvendig at blir værende og viktig for nærmiljøet. Som nevnt skal det gjennomføres en problem- og behovs-analyse av Slettebakken skole m.fl., og bygget/byggene kan da potensielt måtte rives, ombygges eller kreve andre tiltak. Med tanke på vurderingsgrunnlaget, hvordan påvirker energieffektivisering og inneklima det?

Ja også at, ja den er jo sentral med tanke på alle fremmedspråkene også. Det er en veldig viktig skole, så de driver jo med språkopplæring etter skoletid, de har kursing og det er det som er så bra med klasserommene og sånn fordi i forhold til båser og sånn så her kan vi mer skille av, få sånn som rektoren sa, er det veldig mye læring på andre morsmål da, etter skoletid og sånt så det er, så jeg har forstått at det er ett viktig samlingspunkt på Slettebakken. At det nesten er sånn spesialskole på en måte fordi de er så flinke der, med språk og. «Marie: Riving og flytting av skole ..., hvor viktig er energieffektivisering i denne skalaen, er det et viktig punkt?» Ja, ja det blir jo det, men denne ligger mer hos EFU da, så ja

så den avgjørelsen tenker jeg ligger vel hos Rikke og de, for det er de som på en måte er i prosjekt og sånn, det er som vi i kommunen kommer gjerne inn med ønsker og åssen type utstyr vi ønsker å ha på bygget for vi har jo våre retningslinjer i EBE som de må forholde seg til men stort sett så er det EFU som på en måte eier prosjektet og sammen med BBS som finner løsninger og teknisk faggruppe da, men meg som byggforvalter jeg skal jo overta bygget og drifte men jeg får fram de riktige folkene og får de involvert i prosjektet da. Som forteller hvordan de må utføre i forhold til våre retningslinjer også, så vi har jo en sånn teknisk mal som de må følge. Også så ser vi det at ja okay det lar seg ikke gjøre, kanskje vi må rive hele skolen og bygge ny. Men den tenker jeg kanskje er lettere å snakke med Rikke om, hvordan hele den prosessen er.

8. Hva er rutinen for målinger og undersøkelser gjort i henhold til luftkvalitet og forurensing i diverse rom på skoler? Tar dere del i dette ansvaret?
 - a. Hvor ofte blir dette gjort?
 - b. Hva sjekkes?
 - c. Er det mulighet for/ skjer det umiddelbare tiltak?

Ja i henhold til når de skal rehabilitere skolen eller bygge ny? «Marie: bla bla». Ja okay ja sånn sett ja, vi har jo på mange av SD anleggene våres så har vi jo også CO2 følere plassert ut i klasserom, som driften kan overvåke på SD anlegget. Også har jo vi jo som sagt miljørettet helsevern som er ute og har kontroll men så er det jo også da driftstekniker, vedlikeholds folk tar jo også, har jo den daglige runden og rutine på det å sjekke ventilasjon, også er det jo, føle og kjenne på, se om det er brukervennlig da, hvordan luftkvaliteten kjennes ut da, så er det lissom folk som klarer å få gjentatte hodepiner for eksempel, at det mulig at det er tung luft og sånt. Så har vi da en hos oss som vi kan sende ned der for å utføre CO2 måling, da setter hun inn sånne loggere som måler CO2 med vanlig bruk av klasserom og sånt, da må lærerne være flinke til å sette opp dato, nei, klokkeslett og sånt, hvor mye de lufte og litt sånn forskjellige ting da, og de skriver ned antall elever og så har vi da CO2 målingene da utført i en ukes tid. Så det går jo stort sett ut ifra tilbakemelding fra bruker og sånt, at hvis det føles dårlig, føles det fuktig, føles det tungt så tar vi affære der etter. Også har vi jo innreguleringsrapporter og sånt, og føles det dårlig så får vi også de på rammeavtalen til å utføre luftmengde måling, også ser vi da, ja får vi da anbefalinger, her er

det for lite luftmengde, men her får vi også svar på her har vi kapasitet til å øke det, kan vi gire opp anlegget, må vi bygge opp, er det kapasitet nok på anlegget, ja. Så vi har fokus på inneklime.

«Du nevnte noe om ressurser ang 30 millioner, er dette felles eller individuelt ...»

Vi skal jo stort sett drive kun med vedlikehold på en måte sant, men vi har jo flere prosjekter som er avsatt 30 millioners klassen men vi ønsker at når det kommer så opp der, at vi sender det over til EFU da, etat for utbygging for ja det er jo egentlig vedlikehold vi driver med, drift og vedlikehold, vi driver jo egentlig ikke med rehabilitering. Så når det blir ganske store prosjekter så ønsker vi at det skal over til EFU da. «og da tar de styringa da?» Ja da tar de over også starter de prosjektet der. Så kanskje vi utfører en mulighetsstudie eller noe sånt og så viser det seg at oi, det her blir så omfattende og da henvender vi oss til EFU og hører om de kan det prosjektet her for det blir for omfattende for oss

2.3 Intervju 3 – Ansatt i Bergen kommune

1. Hvilken stilling har du og hvor lenge har du hatt den?
 - a. Hvilke typer oppgaver innebærer din stilling?

Eg er rådgiver for byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett. Og kjenner dokke til styringskulturen i Bergen, altså Bergen har en type organisering av politikken som er i byrådsavdelinger og hvis du skal jevnføre det med noe som er mer kjent så kan du tenke at vi sitter i departementet, departementet for skole, barnehage og idrett, så har vi en byråd som er liksom minister for skole, barnehage og idrett og så har vi andre byrådsavdelinger som driver med helse, kultur, finans, eierskap, ofte agerer vi som uavhengig og som oftest så må vi operere i samarbeid med andre byrådsavdelinger, fordi vi er bestiller av skolebyggprosjekter og så er det etat for utbygging som utfører. Jeg har vært rådgiver her nå i 3 og et halvt år og bakgrunn som elev, tidligere vært lærer og tatt master i pedagogikk som omhandler hvordan veiledning av studenter og hva veiledere legger vekt på ved vurdering av studenter så jeg har ganske brei innfallsvinkel og bakgrunn i forhold til hva det betyr å drive skole da som er helt avgjørende når du steller med byggeprosjekter.

2. Hvilke typer utfordringer har Bergen kommune ved skoler i Bergen? Er det noe som gjentar seg med tanke på utfordringer med bygningsmasser?
 - a. Hvilke utfordringer/hindringer er det ved håndtering av disse problemene?

Vi har i alt 84 skoler i Bergen kommune, ungdoms-, barne-, kombinert 1-10 og en leirskole inni ??? dalen, utfordringer har jo vært at det har vært i mange år vedlikeholds etterslep, når man bestiller byggeprosjekter så er det enten basert på etat for bygg og eiendoms tilstands vurdering av byggene, at de har gjort en gjennomgang av alle skolene og kategorisert det i ulike grad da etter hvor nødvendig det er og hvor mye det haster. Så en utfordring er selvfølgelig teknisk tilstand og inneluft er ofte et problem, ventilasjon, så noen byggeprosjekter omhandler å få skikk på inneluft, ventilasjon og alt som hører med og så har vi den andre innfallsvinkel handler om «har vi nok plass til alle elever i hver skolekrets?» Alltid så er vi premissleverandør i skolebyggprosjekter som det heter. «Kjenner dere til skolebruksplanen?» Forskjellige kapitler, skolen som hjertet i nærmiljøet, det handler om at skolens skal være mer en bare skole, altså du har så mange arealer som kan brukes til andre ting sånn at for eksempel har du bygget en dansesal så skal det gå an å danse på kvelden og i helgen, idrett og frivillige skal tilgang, det er det ene, så er det annet kapittel som handler om utforming av læringsarealer, og vi har et funksjons og areal program. Det er vi som utarbeider her i byrådsavdelingen, det handler om hvordan utforme rom og ikke minst hvor mange kvadrat ulike

funksjoner skal ha, så er det et stort kapittel som handler om fremtidig skole struktur og der er det bydel for bydel og skissert hva som er nødvendig og da er det alltid kombinasjon av teknisk tilstand og ikke minst behov for elevplasser i ulike deler av byen og ulike skoler.

Noe div om no grenser og kart, de rydder litt opp i karta når nye utbygginger skjer, flest barn går til skolen mest naturlig for dem, nærmest/mest naturlig.

3. Hvilken kjennskap/relasjon har du til casen; Slettebakken skole?

Ja, der står det at, vi relaterer til skolebruksplan, har dokke lest om Slettebakken skolebruksplan? Der står det noe om at det er forventet en del boligbygging der og det er gamle og uhensiktsmessig utforming av byggene og nå gjøres det en ny teknisk tilstandsvurdering av bygget, også har det tidligere vært leid ut en del arealer der til IB også ble den avtalen terminert fordi kommunen trengte plassene selv også er det relatert elevprognose tall da. Når det gjelder hvor stor denne skolen skal være når den da skal rehabiliteres, hvor mange elever man skal ha plass til og det er basert på av hva man forventer av barnetall i nærområdet. Så står det også i skolebruksplan i vurderinger gjort i forhold til at denne skolen da skal bli mer funksjonell i forhold til bruk utenom om skoletiden, skal være et hjerte i nærmiljøet, så er det også sagt at man skal se om man får plass til et bibliotek der, et sånt offentlig bibliotek, det er også et mål å få til den eksisterende barnehagen på tomte i dag og at det skal få inngå i et fremtidig og helhetlig byggeprosjekt og da få plass til det.

4. Det skal nå settes i gang en større kartlegging av problem og behov ved denne skolen (også andre skoler), men fra tidligere ser man at det har vært mye å ombygge og fikse opp i. Hvordan ser bildet ut for skolen nå, ønsker man at man skal bygge om og utbedre til at det skal vare i 20-30 år, eller er det ønskelig med en ombygging som gir lenger levetid?

Ja altså det man vanligvis sier når man total rehabiliterer da bygger man for de neste 50 år, at det skal holde under byggmessig kvalitet og holde i forhold til behovet, elevtallet og at man skal kunne yte tjenesten skole og barnehage i dette tilfellet de neste 50 år, fordi det man bygger nå, det står seg både i forhold til dimensjonering og teknisk. Også er det da som du sier det, det pågår noe arbeid, en sånn konseptvalg utredningssak, da er det etat, vi har bestilt det hos etat for utbygging, også er det

etat for utbygging som kontraherer utredere, da handler det om teknisk stand, hva er behov i forhold til elevtall, da må vi svare på det, også er det dette med flerbruk, hva er skolens betraktning om dette her, hva er et bra skolebygg for dem, også har vi selvfølgelig et funksjons og areal program som sier veldig mye om hvor stort må man da bygge og dette kapittelet i skolebruksplan som heter organisering av byggeprosjekter, der står det at det så langt det lar seg gjøre så skal vi bruke det funksjons og arealprogrammet når vi total rehabiliterer skoler. Ja. Ja vi bestiller som det heter, men vi samsnakker, sånn som her så samsnakker jeg med leder for byggteknisk avdeling i etat for by og eiendom og altså det er de som eier bygningsmassen til Bergen kommune, så de eier godt over en million kvadratmeter bygg, alle skoler eier de også videre men det er vi som eier skoledriften, det som foregår i bygget, så vi er nødt til å ha, vi har stadig dialog med de, men her er det vi som er bestiller og da handler det om, hvis det kun var teknisk oppgradering så kunne det godt være at det var de som stod for bestillingen men da måtte de uansett gått inn og vurdert for eksempel hvor mange barn skal vi legge til rette for her sant, da har vi en del andre føringer politisk som handler om hjertet i nærmiljøet altså sambruk og flerbruk, at det skal passe til flere ting, ehm kultur, idrett skal bruke dette, ehm så da er det vi som har disse, kan du si forpliktelsene til å ivareta det i bestillingen,

5. Det var også i 2014 gjennomført en kartlegging av skolen. Hvordan er de politiske og økonomiske utfordringene i dag ift. da? Det kommer jo stadig nye føringer (TEK17 m.m.), som gjør at det blir strengere krav å følge, nyere teknologi etc. Hvordan jobbes det for å holde etterfølge dette?

a. Hva er de politiske utfordringene mtp utredning av skoler? Budsjett og føringer etc?

Vi har i Bergen kommune, vi har altså en handlings og økonomiplan sant, der er det sånn at byrådsavdeling for finans, næring og eierskap, heter det, altså finansdepartementet vårt, de steller med, de forvalter byggene som vi eier og de forvalter pengene, også er det da kan du si han som er byråd for dem, det er byrådsavdeling, han er på en måte finansministeren i byen, også er det andre byrådsavdelinger selvfølgelig da som i samarbeid med disse her, spiller inn behovene i by budsjettet og skole, altså investeringsbudsjettet til Bergen kommune så er skole det klart største, ehm den største potten er skole, med over en milliard i året i investeringer.

Bla bla handlings og økonomiplan. Vettu ka skal vise litt... bare snakk imens du, æææ ehm vår oppgave....

6. I Skolebruksplanen 2021-2030 står det at Slettebakken skole og dens plassering er nødvendig at blir værende og viktig for nærmiljøet. Som nevnt skal det gjennomføres en problem- og behovs-analyse av Slettebakken skole m.fl., og bygget/byggene kan da potensielt måtte rives, ombygges eller kreve andre tiltak. Med tanke på vurderingsgrunnlaget, hvordan påvirker energieffektivisering og inneklima det?

Joda, vi er skoleeier og det er vi som må svare til, altså vi har etat for ka heter det ehm miljørettet helsevern, de som har tilsynsmyndighet ved arbeidsmiljøet til elevene og de kommer på tilsyn i ulike skoleplan og så ber de om for eksempel å få målt inneluften, hvor mye CO2 det er i lufta, har elevene god nok luft osv også måles det og så ser man at det her ikke er bra nok også sier de hva har dere tenkt å gjøre med dette da skoleeier, altså de spør oss også er det vi som må si til byggeier, etat for bygg og eiendom at vi må få fiksa det og de er forpliktige til alt som har med helse å gjøre og ha det i orden. Og det her med inneluft og ventilasjon, det er en god del tilfeller som er prosjektutløsende for en del byggeprosjekter. Altså fordi at det er så omfattende ting som ofte må gjøres sant, med kjerneborring og gjennomføringer og det er så inngripende på byggstrukturen at du må gjøre en type, kaste ballan opp i lufta og landa de for hele bygget og funksjoner og alt mulig rart, sånn at inneluft og ventilasjon det vil selvfølgelig, skal vi være oppdatert på. Men da er det et ansvar som ligger på byggeier fra bygg og eiendom og sjekker fakta og så må vi be om fakta også er det i noen tilfeller de som starter byggeprosjektet og vi som er med, som skoleeier, for eksempel. Vi har noen skoler hvor det skjer nå, for tiden, hvor det er ventilasjon som er hovedprosjektet. Nå skal jeg vise dere...

7. Vet du om det har vært sånn i lang tid, at den andelen ble gitt til skoler eller har den blitt øket nå det siste fordi vedlikeholds etterslepa har blitt større?

På ett tidspunkt, tja starten av 20-tallet, rundt 2010 så ble det gjort, husker ikke når tilstandsanalyse ble gjort, men på ett eller annet tidspunkt så har nok skole gjort et kraftig byks her og hva det var tidligere det vet jeg ikke assa.

8. I hvilken grad påvirker det arbeidet ditt at byantikvaren har vurdert fasaden som verneverdig?

Altså byantikvaren er en uttalepart sant, men i alle byggesaker og plansaker så blir de litt «xxx» av plan og bygningsetaten sant. Hva sier byantikvaren om dette da og byantikvaren har no sitt mandat og sitt fokus, som handler om vern og av og til, og ikke rent sjeldent så er dette en type som må avpasses mot funksjon til bygget, hva skal dette svare sant, så det er alltid i konseptvalgutredninger så er det alltid dialog med byantikvar sånn at det man til slutt foreslår i en plansak eller byggesak, at det på en måte er nærmest mulig treffer og samsvarer med byantikvarens anbefalinger, fordi de kan komme og være med å gi råd samtidig som de er en høringspart i saken sant, så vi har hatt allerede en befaring på Slettebakken med byantikvaren, sammen med prosjektleder for konseptvalg utredningen. Hatt en sånn innledende runde på å gjøre betraktninger om dette skoleanlegget, veldig nyttig. Sånn at vi på et eller annet tidspunkt når man til slutt har et forslag eller to i bordet sant, så er det noe som vernemyndigheten eller byantikvaren har vært med på, at vi kan sikte oss innpå noe som er mulig da. Dokument bla bla kulturhistorisk rapport om skolebygg.